

İÇİNDEKİLER

Makinelerle dolu bir dünya	3
Mavi gömleğim nerede?	4
Basıyoruz, tıklıyoruz, dokunuyoruz... ..	7
Özgürleştiren makineler	8
Bir lokomotif dünyanın kapılarını... ..	9
Taş, sivri dişe dönüşüyor	12
Ekranın içindeki adam ve... ..	14
Mikrodalga fırınının içindeki doğa... ..	16
Ya dünya da bir makine gibi olsaydı?	17
Gökyüzünün ve yeryüzünün... ..	19
Ben aldım, ben aldım!	21
Biraz, çok, delicesine, hiç	23
Öldüren makineler	25
Önceleri, bugün, yarın	27
Bilgisayar beni yendi	29
Bu adam bir makine!	33
Verimli, verimli, verimli, verimli... ..	36
Verimlilik virüsü mü?	37

Makinelerle dolu bir dünya

Fırat, çalar saatine vurup mutsuzluk çanlarını susturuyor. Bedeninin yarısı yataktan düşüyor ve müziği sonuna kadar açıyor. Duşa giriyor, sütü buzdolabından çıkarıp ısıtıyor, alelacele tıraş oluyor, 2 dilim ekmek kızartıyor, Facebook'a giriyor, kâsesini bulaşık makinesine koyuyor, Selin'e bir SMS atıyor, kurutma makinesinde kot pantolonunu arıyor, hızla dişlerini fırçalıyor, tuvalete giriyor ve onu okula götürecek otobüsü yakalamak için kulağında kulaklıklarla koşmaya başlıyor.

Fırat'ın uyanmasından otobüse binmesine kadar 30 dakika geçti. Bu 30 dakika boyunca Fırat, 15 makine kullandı. Her 2 dakikada bir makine! Çalar saat, CD-çalar, su ısıtıcı, buzdolabı, mikrodalgalar fırın, elektrikli tıraş makinesi, ekme kızırtma makinesi, bilgisayar, bulaşık makinesi, cep telefonu, kurutma makinesi, elektrikli diş fırçası, sifon, MP3-çalar, otobüs.

Bir uzaylı, "Dünyada kiminle yaşıyorsun?" diye soracak olsaydı; "Arkadaşlarımla, anne ve babamla, kız kardeşimle, kedimle, kırmızı balığımla ya da kaktüsümle," diye yanıtlardık. Yüzlerce makineyle birlikte yaşadığımızı söylemeyi unuttuk.

Mavi gömleğim nerede?

Fırat, futbol antrenmanına gitmeden önce, "Mavi gömleğimi gören oldu mu?" diye soruyor.

"Futbol oynamaya mavi gömleğinle mi gideceksin?"

"Tabii ki hayır, gömlek Selin'in bu akşamki doğum günü için."

"Gömleğin kirlide."

"Kirlide mi? Şaka mı bu? Bana bu akşam lazım o."

Fırat, makineyi çalıştırmak için banyoya koşuyor.

"Gördüğün gibi kirli sepeti dolup taşıyor, makine bozuk, tamirci ancak pazartesi öğleden sonra gelebilecek."

"E peki ben bu akşam ne giyeceğim?"

"Dolabındaki tek gömlek o değil herhalde!"

Fırat spor çantasını kapiya fırlatarak, "Ne yapacağım ben şimdi?" diye bağıyor.

Selin, Fırat'ın mavi gömleğine bayılıyor; doğum gününde o gömleği giymesini istemişti.

"Bu arızanın bizim için de işleri zorlaştırdığını anla ve lütfen sakın ol."

Fırat'ın bu akşam kendini yakışıklı hissetmesi için basit bir çözüm yolu var, ama kimse akıl edemiyor: Gömleği elde yıkamak.

Lale bağırp çağırıyor, çünkü elektrikler kesik ve saçına fön çekemiyor. Ozan, çalışmayan arabasına tekme atarken ayak bileğini kırdı; Belma ise cep telefonunu tuvalete düşürdüğünde, az kalsın bayılacaktı.

Makineler bizi komik durumlara düşürür. Onlar çalışmadığında sanki hayat durur, dünya başımıza yıkılır.

Basıyoruz,
tıkıyoruz,
dokunuyoruz...

Fırat, Selin, Ozan, Lale, Belma da, anne babaları da, hatta büyükanne ve büyükbabaları bile, nehir kenarında elinde fırça ve koca bir sabun, kirli gömleği tahtaya sürten birini görmediler. Çarşaf-ları tahta sopayla döven birini de asla görmediler. Okul dönüşünde Fırat ve Selin, ıslak çamaşırlarla dolu el arabalarını iterek çamaşırhaneden gelen kadınlara da hiç rastlamadılar.

Fırat, kirli çamaşırlarının temizlenmesi için bir düğmeyi çeviriyor, işaretlere tıklıyor, tuşlara basıyor, ekranlara dokunuyor;

Lale saç kurutma makinesini fişe takıyor,
Ozan anahtarını çeviriyor, Belma ve
Selin'se...

Fırat, Selin, Ozan, Lale ve Belma basıyor, tıklıyor,
çeviriyor, seçiyor, dokunuyor, fişe takıyor... ve ma-
kineler çalışıyor.

Özgürleştiren makineler

Bütün ailenin çamaşırlarını elde çitilemek, du-
rulamak, sıkmak, eve getirmek; bunları yapmak
çoğu zaman, haftada iki gün, yani ayda bir hafta
alır. Çamaşır makinesi bu işi yaptığında, bir

anda bize boş zaman kalıverir. Erkekler tarlaya,
fabrikaya, madene ya da büroya giderken, oldum
olası çamaşırdan, temizlikten, yemekten sorumlu
olan kadınlar için boş zaman kalır.

Boş zaman, ama ne yapmak için? Uyumak
mı? Okumak mı? Çocuklarla ilgilenmek mi? Eği-
tim almak mı? Tarlada, fabrikada, büroda çalış-
maya gitmek mi? Makinede dönen çamaşırlara
bakarak hayal kurmak mı? Yanıtların pek öne-
mi yok. Önemli olan bütün bu soruların sorula-
bilmesi. Kadınlar ilk kez bu soruları kendilerine
sorma olanağına sahipler.

İnanılmaz: Eve bir makine geliyor ve bir an-
da kendimize boş zamanımızı nasıl değerlendiri-
mek istediğimizi sorabiliyoruz: "Hayatta ne yap-
mak istiyorum?"

Bir lokomotif dünyanın kapılarını açıyor

"Şu eski fotoğraflara bak, köyde şenlik var!
O gün sokaklarda darbuka çalmış, çılgınca
dans etmiştik, dünyanın hâkimi bizdik!"